

Veel enthousiasme en diepgang tijdens workshop bij Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis

Op donderdag 25 april waren meer dan vijftig deelnemers aanwezig bij de workshop in het Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis (ETZ) in Tilburg, georganiseerd door het Gebruikersplatform Bodemenergie en de NVTG. Het centrale thema van de middag was de vraag of flexibiliteit onmisbaar is bij de toepassing van bodemenergie in zorggebouwen. Verschillende sprekers gaven hun visie en bezorgden de deelnemers veel input waarmee ze in hun eigen praktijk aan de slag kunnen. Centrale vraag deze middag: hoe exploiteer je een wko-systeem in een complexe omgeving als een ziekenhuis?

‘Mensen waren erg bereid hun kennis te delen en elkaar adviezen te geven. Ook de minder positieve ervaringen, want misschien leer je juist dáárvan wel het meest’, vertelt Henk van Zoelen na afloop. Hij fungeerde als dagvoorzitter bij de workshop, en tot voor kort was hij sectormanager bij Rijkswaterstaat, als onderdeel van het Ministerie van IenW waar hij zo’n 20 jaar werkte. ‘Er waren ruim 50 deelnemers, een mooie mix van beheerders en installateurs van ziekenhuizen en van adviseurs. Ondanks die mix qua sectoren en functies heerste er een open sfeer. Deelnemers waren enthousiast en schroomden niet om vragen te stellen na de presentaties. Die vragen gingen meestal de diepte in, zodat de deelnemers daarmee zelf ook weer meewerkten aan kennisdeling.’

Winstgevende installatie

Mark Raaijmakers gaf 2 presentaties: één waarbij hij ervaringen deelde van zijn voormalige functie als adviseur bij het Maxima Medisch Centrum (MMC), en een met de pet op van zijn huidige functie als adviseur Energy bij ENGIE Utility Partners. In zijn presentatie over het MMC noemde hij de 5 belangrijkste onderdelen van een wko-systeem, de elementen die bepalen of de installatie rendabel is of niet.

Los systeem of onderdeel van geheel

Jack Suijkerbuijk van het Jeroen Bosch Ziekenhuis en Michiel Brands deelden hun ervaringen met het beheer van een bodemenergiesysteem. Brands, specialist W-installatietechniek en (gebouw)infrastructuur bij het RadboudUMC, ver-

ving zijn collega Els Sonnemans. Het duo vertelde onder ander wat ze met de kennis van nu anders zouden doen. Zo zou Brands een aparte groepventilatie aanleggen voor de OK's en hij zou eerder meekijken na eerste oplevering van het wko-systeem. 'Andere wko-beheerders in ziekenhuizen willen altijd graag van elkaar leren. Dat is ook tijdens deze workshop zeker weer gelukt', vertelt Suijkerbuijk na afloop. 'Regelmatig kwam de vraag aan de orde op welke wijze een wko-systeem al dan niet gekoppeld is aan andere installatiedelen als warmtepompen, warmtapwateropwekking, stoominstallaties, bevochtiging, CSA en eventuele WKK's. Daar denken ontwerpers en beheerders verschillend over. Wim van Houdt van het Tergooi Ziekenhuis vertelde bijvoorbeeld dat zij in hun nieuwbouw de warmtapwateropwekking gaan realiseren met een elektrisch gedreven warmtepomp, als integraal onderdeel van de energiecentrale direct gekoppeld met het (w)ko-systeem. Bij het Jeroen Bosch Ziekenhuis doen wij dat nu niet, maar ik vind het heel interessant om over na te denken.'

Beheer is topsport

Tijdens de workshop interviewde Henk van Zoelen Paul Kolsters, teamleider Techniek & Onderhoud van het ETZ. 'Kolsters vergeleek het goed draaiend houden van een wko-systeem in een ziekenhuis met topsport', vertelt Van Zoelen. 'Het is een heel complexe omgeving. Wat de ene dag een OK is, kan de volgende dag zomaar een patiëntenkamer zijn. Je kunt dus niet, vertelde Kolsters, alleen maar afhankelijk zijn van een adviseur voor het beheer. Kolsters' boodschap was dat je actief aan de slag moet en je kennis ook bij andere beheerders vandaan moet halen.'

Groepsgewijs discussiëren

Na de presentaties namen de deelnemers plaats aan discussietafels om stellingen te bespreken. Jack Suijkerbuijk: 'Onze stelling was: ga niet per definitie snel van het gas af. Het was interessant om daarover te praten, ook al waren mijn tafelgenoten het er wel mee eens.' Henk van Zoelen noemt een andere stelling die ter sprake kwam: 'Door de klimaatverandering worden de zomers en de winters warmer. Dat maakt bodemenergie wat lastiger, maar de verandering is niet onoverkomelijk. De groep die hierover discussieerde bleek het hiermee uiteindelijk eens te zijn.' Zoals bij elke bijeenkomst en workshop die het Gebruikersplatform Bodemenergie organiseert, volgde daarna de bezichtiging van de wko-installatie ter plaatse. En, minstens zo belangrijk, de middag sloot af met een netwerkborrel.

